

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Рослана Иванова Моравенова – Станева

АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – гр. Пловдив, катедра „Хореография“ на
Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „**доктор**“
Професионално направление шифър 8.3 „Музикално и танцово изкуство“, докторска
програма „хореография“

Докторант: Георги Константинов Гаров,

докторант към катедра : „Изкуства“, Архитектурен факултет на Варненски свободен
университет „Черноризец Храбър“

**Тема: „Създаване на сценично изкуство на основата на традиционни сватбени
обреди“**

Научен ръководител: проф. д-р Катя Гинева Кайрякова

- **Общо представяне на процедурата и получените за рецензиране материали.
Кратки биографични данни за докторанта. Обща характеристика на
дисертационния труд**

Становището е изготвено въз основа на Заповед № 646 от 2.10.2024 г. на Ректора на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“. Като член на научното жури получих и се запознах детайлно с материалите на кандидата. Представените от докторанта дисертационен труд, автореферат, справка за приносите в дисертационния труд, публикации по темата, три водещи творчески изяви в областта на изкуствата и три реализирани кратки авторски продукта в областта на танцовото изкуство са в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ за придобиване на образователна и научна степен „доктор“. Прилежно изпълнените изисквания ми дават възможност за обективна и пълна оценка на кандидата.

В представената от доц. Георги Гаров биография е видно творческо израстване и постижения, които са тясно свързани с хореографското изкуство. Познавам докторанта от годините на неговото обучение в АМТИИ – Пловдив, като открояващ се търсец изследовател на фолклорното танцово наследство. Той е от тези развиващи се хореографи, чието професионално израстване се запомня, защото носи всички белези на изявената дарба, съчетана с трудолюбие и упоритост, но и „обгрижена“ с високото

майсторство на хореографа педагог. Това, че е преподавател по дисциплините “Композиция на танца”, „Български народни танци”, „Обработка на български народни танци”, Методика на преподаване на БНТ в ЮЗУ „Неофит Рилски”, Благоевград подчертава и допълва насоката в научните интереси на кандидата. Особено впечатление правят представените 21 авторски сценични произведения и развитието му във фолклорната танцова режисура, която логично намира своя фокус в разглеждания дисертационен труд.

Представената така формулирана тема на изследването: **„Създаване на сценично изкуство на основата на традиционни сватбени обреди“** буди интерес и с представянето на творчески актив, който е тясно обвързан и повлиян от научното изследване. **Художествено-творческата** дисертация съдържа два компонента. Дисертационният труд е с обем 88 страници . Състои се от увод , три глави, (като в края на всяка глава се правят отделни изводи), заключение и приноси. Наблюдава се добро познаване на литературните извори относно темата на изследването. Библиографията включва 90 заглавия и 7 интернет източника. Творческата част включва реализирани в периода на обучението авторски проекти, част от спектакли, режисирани от доц. Гаров, както следва: **„Постояй, почакай, сънчице” – музика Петьо Кръстев, хореография Георги Гаров, „Родопска балада“ – музика Петьо Кръстев, хореография Георги Гаров, „Залвера“ музикално-танцовото произведение - Музика Петьо Кръстев, хореография Георги Гаров.**

Още в **увода** се дава точен и конкретен израз в съдържателния план на обекта и предмета на наблюдението, както и свързаните с това многобройни задачи на изследователския процес. Тук е отразена и ясната методологична основа в дисертационния труд, чрез която докторантът обективизира своите съждения, осветляващи разглежданата проблематиката.

Глава I. „Основни характеристики на изкуството на фолклорна основа“ се състои от два параграфа – „Същност и особености“ и „Теоретични ракурси за изкуството и фолклора“. В историческия обзор, научната литература и анализите на някои изменения на танцовите структури от традицията към професионалното хореографско изкуство се представя ясната визия за предстоящото изследване. Тези научни теории са основа за подпомагане и развитие на авторската теза.

Глава II. „Музикално-танцови произведения на основата на традиционната сватба“ В първия параграф се анализират спектаклите: „Хубава Яна“ – музика Димитър Христов, Стефан Мутафчиев, Красен Господинов и Петьо Кръстев, хореография Даниела Дженева и „Кара севда“ – музика Георги Андреев, хореография Ивайло Иванов.

Във **втория параграф** се разглеждат и съпоставят **„Тематични танци“**. „На сватба“ – музика Данчо Радулов, хореография Петър Ангелов, „Хасковски сватбени игри“ (1979г.) – музика Тодор Прашаков хореография Кирил Дженов, „Сватбени игри“ е музикално-танцово произведение по музика на Петьо Кръстев и хореография на Николай Цветков.

В параграф 3 „Произведения, в които се пресъздава сватбата като обреден комплекс“ се разглежда произведението „Тракийска сватба“ Музика Филип Кутев, хореография Маргарита Дикова. В разгледаните три параграфа изследователският анализ констатира начините на превъплъщавания на автентичните образци в танцовите образи, използвани от съвременните творци в хореографията и тяхната сценична реализация, което е и предпоставка за направените изводи.

Глава III. „Творчески реализации, повлияни от традиционната обредност“. **Представени са произведенията:** „Постой, почакай, сънчице“ – музика Петьо Кръстев, хореография Георги Гаров, „Родопска балада“ – музика Петьо Кръстев, хореография Георги Гаров, „Залвера“ музикално-танцовото произведение - Музика Петьо Кръстев, хореография Георги Гаров. Представените танцови произведения третират важния въпрос за влиянието на сакралното в сценичната хореография. Следвайки аналитичната формула в настоящата творческа докторантура с помощта на приложена методология, се актуализират изводите на автора, които се изразяват в разглеждането на символиката и посланията на празнично-обредната традиция, интерпретирани в професионалното изкуство. Разгледани са и изграждането на художествения образ и неговата символика, както и на търсените внушения в хореографското изкуство.

➤ **Приноси и значимост и актуалност на научната разработка и на публикациите по темата на дисертационния труд.**

Представените от автора приноси са аналитично разработени и достоверни. Те са изведени в седем пункта, които приемам и адмиравам. Авторефератът е изготвен според изискванията и стандартите. Дава информация за всички части на дисертационната разработка, като са направени и съответните изводи.

С оглед на разглеждания процес на претворяване на традицията, при който се индивидуализират и нюансират нейните значения посредством по-развит и специализиран хореографски приюм и изградения в съответствие с него танцов език и инструментариум, това научно изследване представя една силна мотивация в докторанта да надгради обследванията в тази посока. Силно се надявам и препоръчвам на доц. Гаров да продължи своите научни търсения и да развие хореографската литература с много свои произведения, които биха обогатили танцовата общност.

Считам, че така формулираната тема на дисертационния труд и ключовият компонент *„изследването на фолклорния танц като феномен, съдържащ образи, информация и специфична символика“*, решени чрез танцова драматургия, **са актуални и интересни за хореографи, педагози и изследователи в областта танцово изкуство.**

➤ **ЗАКЛЮЧЕНИЕ**

Подкрепям изведената и защитена теза, която показва *важността на използването на смислите, внушенията и символите на обредите и танцовите образци от традицията като задължително условие при изграждането на съвременните хореографски произведения.* Това теоретично изследване е ясно доказано от подкрепения, смислово представен танцов материал от творчеството на доц. Георги Гаров, което ни дава още по-добра визия на неговата научна, педагогическа и творческа дейност. Бих се позовала на думите на проф. Петър Луканов, като подкрепя на моите изводи: *„В търсене на най-точното и вярно решение на танцовия спектакъл хореографът режисьор търси, изследва и подбира нужното за дадения спектакъл съотношение между елементите на правдоподобие и специална условност, явяващо се естествено и необходимо средство на танцовия спектакъл“*

Поздравявам докторанта и неговия научен ръководител **проф. д-р Катя Кайрякова** за постигнатите високи резултати. Разглежданият дисертационен труд има научно-практическа стойност и отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и правилника за неговото прилагане. Убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване: **„Създаване на сценично изкуство на основата на традиционни сватбени обреди“** и предлагам на уважаемото научно жури да присъди на **доц. Георги Константинов Гаров** образователната и научна степен „доктор“ в Професионално направление 8.3 „Музикално и танцово изкуство“, „Хореография“.

11.11.2024г.

ИЗГОТВИЛ:

Доц. д-р Рослана Моравенова-Станева